

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 4. Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum in re stabili &
permanente consistit, ante sumptionem existente, non in ipsa sumptione
& usu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

CAPUT III.

Sanctissima Eucharistia est verum nove Legis Sacramentum.

19 Hæc veritas definita est à tribus Conciliis Lateranensi, Florentino, & Tridentino. Constat insuper ex eo quod nihil ei desit ad rationem Sacramenti. Species namque panis & vini, per consecrationis verba determinatæ, sunt sensibile signum corporis & sanguinis Christi sub se contenti, tamquam spiritualis cibi & potus animam reficientis, iudæque gratiâ replentis, juxta illud Joann. 6. *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus.*

20 Dixi, per consecrationis verba determinatæ. Non quod verba consecrationis forma sint intrinsicè constitutiva hujus Sacramenti; sed quod necessaria sint ad Sacramentum hoc conficiendum, specieque illas determinandas, ad significandam sub se contentiam corporis & sanguinis Christi. Oportet enim Christi corpus fieri sensibile per species, per easque tamquam per signum sensibile significari. Non significatur autem per species secundum se præcisè consideratas, cum ad illud significandum ex se præcisè non sint determinatæ. Ad illud ergo significandum oportet eas determinari per verba consecrationis; quæ cum practica sint, sive efficientia quod significant: dum Sacerdos in persona Christi dicit: *hoc est corpus meum*, sensus est: *hoc contentum sub his speciebus, est corpus meum*. Sicque species illæ, per consecrationis verba determinatæ, significant, & sub se continent Christi corpus, & sanguinem.

21 Si ita est (inquis) quare non dicis verba consecrationis esse formam intrinsicè constitutivam hujus Sacramenti: cum Florentinum dicat, omnia Sacramenta rebus perfici, & verbis; rebus ut materiâ, verbis ut formâ? Respondeo rationem esse duplicem. Prima est, quia hoc Sacramentum id habet præ reliquis speciale, quod habeat esse permanentem, non transiens & successivum; ideoque id habet speciale præ reliquis, quod non consistat in verbis, non habentibus nisi esse fluxum, & successivum. Aliàs foret simpliciter transiens, sicut Baptismus & Confirmatio. Quorum licet materia remota sit permanentem, aqua scilicet & chrylina: quia tamen forma intrinsicè illa constitutus habet esse transiens, verba utique, sunt simpliciter Sacramenta transientia.

22 Secunda ratio est quia consecrationis verba sunt causa efficiens hoc Sacramentum, ut Florentinum dicit in instructione Armenorum. Causa verò efficiens Sacramentum esse nequit forma intrinsicè constitutiva illius. Cum causa efficiens adæquatè distincta sit ab effectu suo. Et propterea Florentinum non dixit, omnia Sacramenta constare, sed perfici rebus, & verbis.

CAPUT IV.

Sanctissima Eucharistia Sacramentum in re stabili & permanente consistit, ante sumptionem existente, non in ipsa sumptione & usu.

23 Ita etiam veritas est de fide, utpote contra Lutheranos & Calvinistas à Tridentino definita sess. 13. cap. 3. & can. 4.

Et probatur primò argumento, quo Tridentinum utitur, citato cap. 3. *Illud in ea (Eucharistiâ) excellens & singulare reperitur, quod reliqua Sacramenta tunc primùm sanctificandi vim habent, cum quis illis utitur. At in Eucharistia ipse sanctitatis Author ante usum est.* Eu Catholica v. Tom. III.

ritas, quam asserimus. Sequitur probatio illius: *Nondum enim Eucharistiam de manu Domini Apostoli susceperant, cum verè tamen ipse affirmaret, corpus suum esse, quod præberet.* Erat ergo Christi corpus antequam sumptio illius esset & usus.

Quin imò erat antequam singulis porrigeret. **24** Neque enim simul omnibus & singulis porrexit, sed successivè, primò v. g. Petro, deinde cæteris, uni post alium. Et quicquid de eo sit, porrectio non est ipsa sumptio, sed sumptione anterior.

Nec refert quod porrectio ad usum dirigatur. **25** Quia ipsa quoque consecratio ad usum dirigitur. Nec semper sumit is cui porrigitur, sed porrectio plerumque est absque usu, etque ordinariè anterior usu. Si ergo jam erat corpus Christi, dum Christus illud porrexit, erat ante usum, totiesque est absque usu, quoties is cui porrigitur, non utitur.

Secundò probatur, quia (ut Tridentinum probat) **26** sequitur semper hæc fides in Ecclesia fuit, statim post consecrationem (quæ anterior est usu) *veram Domini nostri corpus, verumque ejus sanguinem, sub panis & vini specie, unâ cum ipsius anima & divinitate existere, ut utique sacrorum Christi verborum, quæ cum ne momento quidem falsa sint, ne momento quidem sunt absque veritate corporis sanguinisque Domini, adeoque statim atque eorum prolatio terminatur; Christi corpus & sanguis ibi ponitur, uti Patres omnes cap. 10. & seqq. proferendi testantur.*

Nec dicas cum Illyrico, Christum ante sumptionem, consecratoria verba, *hoc est corpus meum*, non protulisse; sed panem prius discipulis dedisse, quam verba illa proferret, uti probare nititur ex Matth. 26. *Accipit Jesus panem, & benedixit, ac fregit, dedisque discipulis suis, & ait: Accipite, & comedite: hoc est corpus meum.*

Cavillatur enim Illyricus. Quia non ordo, sed sensus verborum (quæ habentur apud Matthæum) spectandus est: cum (Augustino teste, de consensu Evangelistarum l. 2. cap. 39. & 44.) Evangelistæ non semper res ipsas eo narrent ordine, quo gestæ sunt, ut videre licet apud Marcum, verba consecratoria calicis narrantem post calicis sumptionem: *Et accepit calicem, gratias agens, dedit eis, & biberunt ex eo omnes, & ait illis: hic est sanguis novi Testamenti, &c.* Nec tamen dici potest, Apostolos porrectum sibi à Christo calicem bibisse, priusquam consecrasset, dicens: *hic est sanguis meus, &c.* Siquidem nomen demonstrativum *hic* demonstrat aliquid præsens ad sensum, qualiter præsens non est, quod jam potatum est.

Sensus verò verborum Christi cogit ut dicamus, **28** verba consecrationis à Christo prolata fuisse, priusquam cibum illum & potum discipulis porrigeret. Verba namque illa continent rationem, cur debuerit comedi cibus ille, & bibi ille potus, ut patet ex Matth. 26. ubi additur particula causalis, cum dicitur: *hic est enim sanguis meus.* Prius autem debuit ratio illa à Domino explicari, & etiam percipi ab audientibus, quam eis daretur cibus ille comedendus, & potus bibendus; nimirum ut scirent quid acciperent (inquit Bellarminus l. 4. de Sacram. Euchar. c. 2.) cibumque illum ac potum à vulgari cibo potuque discernent.

Sicut ergo in narratione Marci, sic in narratione Matthæi est hysteron proteron, uti amplius ostenditur ex 1. Cor. 10. *Calix benedictionis cui benedicimus, nonne participatio sanguinis Christi est? & panis quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est?* Hæc enim aperte Paulus indicat, panem prius consecrari, mutarique in corpus Christi, quam frangatur & distribuatur: dicit enim id quod frangitur, non futurum esse, sed jam esse corpus Christi.

30 Et idipsum confirmatur ex eo quod Christus non solum iussit accipere & manducare, sed etiam facere quod fecit, id est convertere & transsubstantiare panem in corpus iuum, & vinum in sanguinem sicut ipse fecit (prout infra demonstrabitur;) hoc (inquam) iussit, cum dixit: *Hoc facite in meam commemorationem.* Atqui conversio & transsubstantiatio panis in corpus Christi non est sumptio, nec usus corporis Christi, nec certe verba, quibus fit illa conversio, significant usum, sed aliquid permanens.

31 Quid plura? dato, non concessio quod verba objecta ex Matthæo probent Christum dixisse, *hoc est corpus meum*, postquam accepit panem, dediditque discipulis suis: saltem non probant Christum verba illa non dixisse, priusquam illum discipuli manducarent. Nihil ergo faciunt ad intentionem Adversariorum. Si enim Christus illa dixerit ante manducationem, live ante usum & sumptionem, verè dixit. Verè ergo Christi corpus ibi fuit ante manducationem, &c. Et nonne prius est in quorem in calice esse, quam ex calice bibi. Jam petat Ilyricus à Chrysolotomo (ad citatum Apoc. stoli locum) *quid est in calice? quod* (inquit) *ex latere Christi fluxit, sanguis utique Christi.* Ergo Christi sanguis in calice est, priusquam ex calice bibatur.

32 Tertio idipsum probatur ex perpetua Ecclesiæ praxi, quæ à temporibus Apostolorum, Eucharistiam live in privatis domibus, live in fœdis ædibus, temper asservavit, servatam adoravit, atque ad infirmos derulit, ut testes sunt vel ipsi antiquissimi Patres, Iustus Martyr Apolog. 2. dicens: *Pot. Sacramenta peracta, Eucharistia conquevit deferri ad alienos.* Irenæus epist. ad Victorem (apud Eusebium l. 5. histor. c. 24.) *Eucharistiam ad alios mitti.* Tertullianus l. 2. ad uxorem, *domum deportari.* Cyprianus serm. de lapsis narrat, mulierem cum arcam suam, in qua Domini Sanctum fuit, manibus indignis tentasset aperire, igne inde surgente fuisse deterritam, ne auderet attingere. Aliud miraculum narrat ibidem Cyprianus: cum in os puellæ infantis, abentibus parentibus, Gentilis Magistratus, de vino sacrificii idololorum aliquid intrudisset, reveritque parentibus, Diaconus vinum consecratum de more, infundere vellet, restitit ipsa, calicemque rejectit; *perstitit tamen Diaconus, & reluctanti licet, de Sacramento calicis injudic.* Tunc loquitur inquit *Et vomitus: in corpore atque ore violato Eucharistia permanere non potuit, sanctificatus in Domini sanguine potus de politis visceribus erupit; tanta est potestas Domini, tanta majestas.* Dionysius Alexandrinus epist. ad Fabium Antioch. (apud Eusebium lib. 6. c. 36.) narrat Sacerdotem, præ ægritudine incedere non valentem, puero Eucharistia exiguam partem dedisse, præcipiendo, ut eam modestam in os senis Serapionis infunderet. Basiliius epist. 189. ad Cæsarium Patricium, *quoniam per tempora illa persecutionum cogebantur homines necessario, Sacerdote, vel Ministro non presente, propriis manibus percipere communionem; non est nisi super vacanteum, ut demonstret em, illam rem non esse graviter & iniquè ferendam. Eo quod inveterata consuetudo hoc ipsum se ipsa confirmatum dederat. Nam & illi omnes, qui per eremos vitam Monasticam instituunt, ubi copia non suppetit Sacerdotis, cum habeant domi communionem, de suis manibus illam percipiunt. Alexandria autem & per Ægyptum unguisque, etiam de plebe, ut plurimum habet domi sue communionem. Nam cum semel Sacerdos sacrificium peragat, & distribuatur, qui susceperit illud integrum, & quotidie de illa sumperit, quam à dante accepit Sacerdote, credere debet... se eandem suscipere, & percipere.* Nazanzenus in laudem Gorgoniæ, sororis suæ, testatur, eam

insempetâ nocte ad altare procumbentem, ibi Christum in Eucharistia presentem adorasse, statimque liberatam se à morbo sensisse. Cyrillus Alexandrinus epist. ad Calosyrium: *Aliquos esse audio, qui mysticam Eulogiam nihil ad sanctificationem juvare dicunt, si quid ex ea fiat reliquum in aliam diem. Insanunt verò, qui hæc asserunt (audiunt hæretici) neque enim alteratur Christus, neque sanctorum ejus corpus immutatur; sed benedictionis vis & facultas, & vivificans gratia perpetua in illo existit.*

At (inquit Calvinus) in eo Patres audiendi non sunt. Quia errant. At (iudicio Patrum) insaniit Calvinus. Et reverà insaniit, cum ipsos erroris arguit, in eo in quo testatur Ecclesiæ fidem & praxim sui temporis. Non aliud ipsi tenuerunt & crederunt, nisi quod Ecclesiæ tenuit & credit, de cuius inerrabilitate Christus nos certos fecit, dicens, quod porta inferi non prevalebunt adversus eam.

Et quo (questo) argumento Lutherani & Calvinista probant in eo errasse Patres, errasse Ecclesiæ? Non Scripturam afferunt in probationem, sed frigidum illud argumentum: reliqua Sacramenta in usu consistunt. Igitur & Eucharistia.

At quàm frivolum sit, constat ex dictis n. 21. & 22. Itaque manifesta disparitatis ratio ex ipsis Sacramentorum formis colligitur. Aliorum quippe Sacramentorum forma, *baptizo, confirmo, absolvo,* &c. significat actionem. Eucharistia verò forma, *hoc est corpus meum,* &c. rem significat fixam & permanentem. Aliorum forma, ea non efficit, sed constituit. Verba verò consecrationis effiunt hoc Sacramentum, ab eoque proinde adæquatè distinguuntur.

CAPUT V.

Eucharistia materia est panis triticeus, & vinum de vite.

Sic tradit Florentinum in instruct. Armen. Et ratio à priori est voluntas Christi, quem sic instituisse constat ex Matth. 26. Marci 14. & Luc. 22. ubi Christus legitur ad hoc Sacramentum conficiendum adhibuisse panem simpliciter dictum (id est triticeum, uti Traditio semper intellexit) & vinum eam simpliciter dictum. Quod fuisse vinum de vite Marthæi contextus manifestum facit: sequitur enim: *Dico autem vobis, non bibam amodo de hoc genere vite, &c.* Atqui Christus discipulis suis iussit ut facerent, quod ipse fecit: iussit ergo instituitque, ut hoc Sacramentum pariter conficerent ex pane triticeo, vinoque de vite.

Quoddamque Christus hoc Sacramentum confecerit ex pane triticeo, amplius ostenditur ex eo quod ad illud conficiendum, usus fuerit pane szymo, quo solo Judæi utebantur ad esum Agni Paschalis. Non est autem verisimile quod panis azymus, qui ad solemmissimum Paschale Festum, & ad esum Agni Paschalis conficiebatur, ex alia farina fuerit, quam triticea: cum vel ipsi panes propositionis (quibus præfiguratum fuit hoc Sacramentum) confici deberent ex simila (id est flore albissima farina tritici) Levit. 24. tuique omnium convenientium, ut ad conficiendum nobilissimum Sacramentum, panis nobilior, puriorque, & inter alios panes magis utilis adhiberetur. Qualis est triticeus: cum alii panes in hujus defectum introducti videantur.

Præterea iste panis magis confortat hominem & ita convenientius significat effectum hujus Sacramenti, ait S. Thomas q. 74. a. 3.

Igitur nullus panis, nisi triticeus, aptus ad con-